

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs III. De aliis obligationibus Parochorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

homo teneatur solvere poenam, praesertim non impositam ipso jure, sed imponendam per sententiam, donec condemnetur a iudice: jam vero talis est dicta poena, ut patet ex *id. privetur*, quod non operatur ipso jure, sed per sententiam, *Garc. num. 152. juxta Tiracq. & Rotam in una Cauriensi fructuum coram Orano decimo Aprilis 1592.* Atque ita in genere, humano solum jure residentiam exigente, sententia hominis exigitur, cum nullibi decisum sit ipso jure privationem incurrere, nisi forte aliud suadeat fundatio, cujus tenor est attendendus, tradit *Lott. l. 3. q. 27. n. 44. ubi etiam n. 45. ait: non posse Episcopum statuere, ut incurratur haec poena privationis ipso jure, citatque pro hoc Botta. de Synodo Ep. p. 3. a. 1. n. 70. & 71.*

9. Octavo, quod si Canonicatus vel praebenda nullos haberet fructus in absentia, sed omnes residendo lucriferent, tunc, qui nunquam resedisset, pro primo & secundo anno, & sic non haberet tunc, seu non fecisset fructus ullos suos, quibus privari posset, puniendum esse poena arbitraria, cum nulla sit determinata, citra tamen privationem beneficium. *Garc. n. 153.*

10. Nono, quod ut quis praedictorum privetur beneficio ob non residentiam, debere prius procedere trinam monitionem per edictum publicum in Ecclesia cum competente termino, & post ultimum edictum expectari per sex menses, ut alioqui nulla sit privatio. *Garc. n. 154. juxta plures declarationes sacrae Congregationis, quas fuisse ibidem & num. seq. recitat. Quod ipsum tamen intelligendum, quando nescitur ubi absens sit, vel commode personaliter citari nequit; debet enim alias personaliter citari seu moneri; non tamen requiritur trinam monitionem, sed sufficit una etiam extra judicialis, *Garc. n. 155.**

11. Decimo, quoad alias poenas praeter privationem non videtur esse opus trinam citationem per edictum, sed sufficere unam peremptoriam. *Garc. n. 160. Vide dicta superius ex Lott. de poenis curatorum non residentium.*

12. Undecimo, tradit *Pax Jordan. l. 10. tit. 40. n. 123.* quod priusquam procedatur contra tales (et si contrarium forte dicendum de Parochis, & curatis privandis ob non residentiam) ad privationem requiritur citationem solennem, & privationem solennem seu juridicam, et si dicat verum esse, quod monitio etiam extrajudicialis cum praefixione termini competentis ad residendum sufficere possit pro citatione, ut dicit docere *Barbosam de canon. c. 20. num. 19. &c.*

13. Duodecimo, appellationem a sententia privatoria beneficiorum ob non residentiam esse prohibitam juxta *c. relatum. c. conquerente & c. ex tua. de clericis non resident.* & *Trident. sess. 24. c. 12.* & ad solum esse tum devolutivum concedi; idque verum esse, quando sententia privatoria fuit rite recteque lata, alioquin permittitur ad utrumque effectum, *Pax Jordanus n. 122. (& Lotter. supra de curatis quoad hoc punctum)* dicens sic liquere ex decisione sacrae Congregationis, quam antecederet citaret.

14. Denique quod in iis, in quibus residentia praecisa non requiritur, sed solum causativa, utcumque praetendatur absentia diuturna & divagatio, si hoc praetextu quisquam privetur, quando cumque revertitur, illum in suum beneficium restitui. *Lott. num. 119. citans Felinum in cap. quoniam frequenter num. 23. & dicens id recte probari ex dispositione*

P. Leuren. Fori Benef. Pars I,

textus cap. cum ad hoc. de clericis non resid. Multoque fortius id militare in casu evulgatae mortis, si mox per exhibitionem personae constaret de vita. *Lotter. loc. cit. n. 120. citans Mohedam de probat. decis. 1. per totam.*

PARAGRAPHVS II.

De aliis obligationibus Parochorum.

Quaestio 425. Qualiter Parochus obligetur administrare parochianis suis Sacramenta?

1. **R**espondeo primo in genere, obligari illum ad hoc ex officio, adeoque ex justitia; cum obligetur vi officii, oves pascere, adeoque ordinaria media salutis praebere, qualia sunt Sacramenta. *Suar. in 3. p. d. 44. s. 2. n. 1. & s. 3. n. 7.* Et licet rigorose non obligetur omnia media utilia ad subditorum arbitrium iis praebere (foret enim hoc opus intolerabile) non tamen etiam solum tenetur ad ministrandum necessaria; quia id esset magnum detrimentum fidelium, & contra debitum pastoris munus; sed tenetur ministrare ordinaria remedia, quae Christus pro omnibus fidelibus reliquit, quae sunt in ordinario usu Ecclesiae; dum opportuno tempore & rationabiliter petuntur. *Suar. loc. cit.* Similiter ex justitia, & non ex sola charitate, teneri ad id illos parochos, qui sine stipendio ex sola charitate & obedientia hoc munus suscipiunt, tenet *Suar. loc. cit.* ed quod subditi habeant proprium jus exigendi & petendi ab illis; cum illi esse non debeant peioris conditionis quam reliqui fideles, ut non habeant jus respectu alicujus pastoris proximi. Unde tales, dum hoc munus suscipiunt, totam illam obligationem in se suscipiant, quae in aliis futura fuisset; & licet a subditis non recipiant materiale stipendium, recipiant tamen reverentiam & obedientiam, interceditque inter eos tacitum quoddam pactum, ratione cujus ex justitia teneantur ministrare Sacramenta; alantur etiam ad hoc munus ab ipsa religione, vel summo Pontifice committente illis curam suam.

2. Unde jam peccabunt parochi graviter, ubi notabiliter in hoc deficerent, negligendo aut negando ministrare suis Sacramenta sine justa causa frequenter & diu, etiam intra gravem necessitatem. Non tamen peccarent mortaliter, si semel iterumque negarent petenti rationabiliter v.g. confiteri aut communicare; nisi forte subditus premeretur gravi aliqua tentatione aut difficultate, vel longum iter ingressurus esset: vel quia tempus est jubilaei: aut certe modo dilatio non sit nimia. *Suar. de poenit. d. 32. s. 1. n. 5. Jo. Sanch. in select. d. 47. n. 10. alique apud Barbos. de off. & pot. paroch. p. 2. c. 19. n. 8. Quin & tenetur graviter ex justitia, etiam cum periculo vitae suae in gravi necessitate administrare suis Sacramenta. D. Th. 2. 2. q. 185. a. 5. Vasq. in opus. de benef. c. 4. s. 2. a. 1. dub. 2. nu. 135. Barbos. de paroch. c. 17. n. 12. &c.* cum cui ex officio incumbit cura salutis alienae, teneatur eam procurare cum periculo vitae suae, seu dando animam suam pro ovibus suis. *Barbos. loc. cit. citans Valent. Filliuc, Suar. Palao, Trullench. &c.*

3. Limitanda tamen hæc responsio, si nimirum per alios idoneos tunc Sacramenta ministrare nequeant. Unde etiam cogendi non sunt parochi in conscientia, ut personaliter adsint intra locum peste infectum, si ibidem habeant sufficientes Vicarios. Quamvis non possit absolute curam suæ parochiæ deserere; sed debeant proximè adesse, & animo ac sollicitudine nunquam deesse ovibus. Quòd si tamen etiam Episcopus judicaverit expedire bono communi, ut ad proprium locum revertantur, vel ne ab illo discedant, parere tenebuntur, quia præceptum per se est iustum, & ad Episcopum spectat, curam habere communis boni, ejusque judicio & voluntati magis standum est. *Suar. in 3. p. d. 44. s. 3. n. 12.* Item limitanda responsio, ut intelligatur de Sacramentis hinc & nunc probabiliter necessariis ad salutem (qualis v. g. foret extrema unctio, dum quis aliis Sacramentis juvari non posset, quia juxta valde probabilem cum sola attritione habet virtutem delendi mortalia. *Barbos. loc. cit. n. 21. ex Posslevin. de off. curati. c. 5.*) non enim censébitur aliàs necessitas gravis & talis, in qua cum tanto vitæ periculo teneatur succurrere parochis. *Trull. in exposit. decal. l. 1. c. 5. du. 6. n. 14.* Lopez & alii apud *Barbos. n. 14.* Verùm de hoc melius in particulari agendo de Sacramentorum singulis. Unde

4. Respondeo secundò: quo ad Baptisimum teneri parochum cum evidente periculo vitæ suæ hunc administrare infanti moribundo, dum alius non est, qui eum illi conferat; quia talis infans est in extrema necessitate, absolute & evidente discrimine amittendi æternam salutem, pro quo irreparabili damno proximo tenetur indubitatè quisque omnia temporalia contemnere, parochus ex justitia, alii ex charitate. De cetero, in casu nimirum moralis periculi vitæ propriæ vocatus pro Baptismo sufficiet docere modum, quo ipsi vocantes baptizent, absque eo, quòd ipse vadat. *Posslev. loc. cit.*

5. Quo ad Sacramentum penitentiae administrandum, tenetur illud moribundo decessuro aliàs sine illo parochus, etiam cum morali periculo vitæ suæ. *Suar. cit. s. 3. n. 13.* dicens, in hoc casu regulam generalem statuendam in favorem animarum; exceptionem verò esse posse in favorem parochorum. Et licet hæc in uno alteròve singulari homine non videatur extrema necessitas; eò quòd hoc Sacramentum necessarium non sit in re, sed solum in voto per contritionem (quamvis & hæc, utpote includens puram Dei dilectionem super omnia, eo tempore ob corporis debilitatem, sollicitudinem salutis corporalis valde distrahentem animam à spiritualibus, & nimium timorem, quo tunc potius quam amore movetur homo, sit admodum difficilis) in tota tamen communitate sit extremum periculum: cum fieri moraliter nequeat, quin damnentur multi, si tota communitas in talibus casibus hoc Sacramento destituatur. Jam autem, si hæc sit obligatio respectu totius communitatis, necesse est, ut quoque respiciat singulos; quia non potest aliter subveniri illi necessitati communi, quam hoc Sacramentum ministrando singulis. *Suar. loc. cit. n. 13.* Falsum etiam est, necessitatem provenientem ex defectu voluntario (qualis esset ommissio contritionis voluntaria) non obligare ad subveniendum proximo in spiritualibus cum vitæ periculo; aliàs enim nunquam ad hoc obligaret charitas, nisi fortè respectu parvulorum egentium Baptismo. Defectus itaque dum non est

ex sola malitia; sed vel ex ignorantia, vel fragilitate, & homo sic constituitur in morali periculo æternæ damnationis, ea est extrema necessitas, vel ita gravis, ut sufficiat ad obligandum. *Suar. loc. cit. citans Nav. in sum. c. 24. n. 23. Adrian. du. 8. de confess. Nihilominus possunt occurrere circumstantiæ tales, in quibus hoc præceptum non obliget, v. g. dum parochus moraliter præsumeret, eique moraliter positivè constaret de bono statu, bonaque dispositione infirmi, eò quòd paulò ante infirmitatem confessus, & aliàs vir erat studiosus, prudens & integer; non enim tunc est in vera necessitate gravi, nedum extrema. *Suar. loc. cit. n. 15.* Nequaquam autem sufficit ad deobligationem, quòd parochus negativè se habeat, hoc est, ignorans statum infirmi ex generali regula præsumat, illum esse in bono statu, quem non scit esse in malo; siquidem talis præsumptio exigitur circa ea, quæ sunt alteri favorabilia; non verò licet eà uti ad negandum ei debitum ministerium, exponendumque illum periculo, saltem dubio, æternæ damnationis: sed potius tunc locum habet ea regula: in dubiis tutior pars eligenda. Hinc tenebit dicta obligatio, quoties verisimiliter dubitatur de æterna salute proximi. Estque non solum, quando is non potest aliter salvari, sed etiam, quando verisimiliter aliter non salvabitur, aut probabile dubium est, an sine illo remedio salvabitur. ita *Suar. loc. cit.* ex *Adrian.* Quin & ipse infirmus constitutus in articulo mortis non habens vehementem probabilitatem suæ contritionis, potius debet accipere hoc Sacramentum cum periculo corporalis vitæ, quam se exponere periculo æternæ mortis, ordine charitatis sic expostulante. Adeoque & parochus in iisdem circumstantiis tenetur id ei ministrare, & quidem à potiore, tum quia quisque facilius potest propriam quam alienam dispositionem cognoscere: tum quia propria necessitas est propria & particularis; parochus autem debet curare publicam & communem necessitatem, quæ insurgeret gravissima, si cum prædictis circumstantiis non ministraretur hominibus hoc Sacramentum in tempore talis necessitatis. *Suar. loc. cit. n. 16.**

6. Quo ad Sacramentum Eucharistiæ, tenetur illud pastor administrare, quoties pii subditi eam rationabiliter petunt; ut si non petant nimis frequenter; sed quatenus postulat eorum conditio, & Sacramenti reverentia. *Nav. in c. placuit. de panis. d. 6. n. 152. Bonac. de Sacram. d. 4. q. 1. p. 1. n. 14. Barbos. loc. cit. c. 20. n. 15. &c.* cum communi. Tenetur quoque & tertius illud ministrare, quoties subditi obligantur communicare, v. g. in paschate. *Barb. ibid. n. 13.* parochus enim per se loquendo tenetur ministerium necessarium exhibere, ut subditi servent præcepta. *Suar. loc. cit. n. 17.* Maximè, quæ sunt juris divini, quale est de communicando in articulo mortis. Tenetur etiam tempore pestis cum ordinario periculo contagii, quod in tali occasione esse solet, ministrare infirmis sub gravi præcepto ex justitia, etiam si intelligat, agros esse dispositos per Sacramentum confessionis. *Suar. loc. cit.* Arguitur rectè hæc obligatio ex usu Ecclesiæ, quo omnes parochi timorati hoc observant, & Episcopi eos ad hoc compellunt, quæ compulsio justa non esset, si ipsi vi officii ad hoc non tenerentur. *Suar. loc. cit.* tum etiam ex eo, quòd in Sacramento hoc quædam est necessitas moralis, dum auxilium per illud datum necessarium censetur moraliter ad perseverandum in justitia per penitentiam

tiam recuperata, & vincendas tentationes illo tempore occurrentes; quibus accedit fructus essentialis ipsius viatici maximus, ideoque preferendus multis incommodis spiritualibus. Ex quibus omnibus simul sumptis, & prudenter consideratis exurgit necessitas quaedam, quæ licet non sit extrema, atamen valde gravis; adeoque sufficiens ad obligandum parochum, qui non tantum ex charitate, sed & ex Justitia obligatur; & ideo non tantum in extrema, sed etiam in gravi necessitate subditi obligatur cum aliquo periculo communi & ordinario. Cumque hæc necessitas evadat major ex eo, quod infirmus Sacramentum pœnitentiæ suscipere non potuisset: Eucharistia autem juxta valde probabilem cum attritione conferat gratiam primam, obligatio quoque in eo casu erit major. Suar. n. 18. Adde, quod ut dictum ante de Sacramento pœnitentiæ, etsi respectu singulorum necessitas hæc aliquo modo sit gravis, respectu communitatis sit gravissima; esset siquidem damnum ingens, si totus populus in ea occasione desisteret viatico, & moraliter loquendo; cederet in extremum periculum multorum. Neque esset convenienter provisum Christianæ Reipubl. si in tam gravi necessitate non haberet hoc mysterium ex officio necessarium, sed voluntarium ex perfectione charitatis. Nihilominus in casibus particularibus excusari poterunt parochi, prout nimirum periculum vitæ propriæ multum augetur, & proximi necessitas minuitur, prout faciliè ex dictis paulo ante de Sacramento pœnitentiæ intelligi, & ad particularia applicari potest. Certè cum necessitas medii ad salutem in hoc Sacramento multò minor sit, quam in confessione, ex hac parte minor magisque dubia est hæc obligatio administrandi moribundo hoc Sacramentum. Suar. loc. cit. n. 17.

7. Quo ad Sacramentum extremæ unctiōnis, Parochi ratione officii ex Justitia obligantur ad illud ministrandum subditis, ita ut si egent sine justa causa nequeant, vel differant cum probabili periculo, ne interim infirmus moriatur, peccent mortaliter. Nav. in man. c. 25, num. 131. Laym. Theol. mor. l. 5. tr. 8. c. 7. nu. 3. Bassæ. in florib. th. v. extrema unctio n. 2. &c. Tenentur quoque illud ministrare tempore contagionis sine morali periculo vitæ, quod periculum evitare tenebuntur adhibendo conventientia remedia prudentum medicorum arbitrio, partim præveniendū illud, anticipando nimirum collationem hujus Sacramenti statim in principio talis ægritudinis, antequam ea multum inficere possit, cum pestis similisque morbi per se sint lethales, & aliàs sunt adeo contagiosi, non oportet aliquem terminum in iis exspectare, sed statim sub initium dari potest hoc Sacramentum; partim curando, ut loco puro & libero æger constituatur, partim utendo virgula aliqua argentea oblongiore ad unguendum à distantiore loco: partim adhibendo purè tantum essentialia, & quantum fieri potest morà brevissimâ. Suar. loc. cit. n. 20. Absolutè verò cum permanente morali periculo vitæ corporalis non tenentur illud administrare (nisi fortè, ubi alia Sacramenta ministrari nequeunt) cum neque sit medium necessarium ad salutem, neque ex divino præcepto; & præterea supponit per se loquendo duo alia Sacramenta jam collata, quibus sufficienter subvenitur necessitati subditi.

Ita ferè Suar. cit. n. 20.

Questio 426. Quæ sit pœna parochi nolentis administrare Sacramenta, ubi ad ea administranda obligatus fuit?

1. **R**espondeo primò: si baptizare noluerit suum subditum, & is sine Baptismo moriatur, debet deponi. per c. quicumque presbyter. de consecrat. d. 4. Ugol. de off. Episc. c. 15. §. 12. n. 14. apud Barbof. de off. paroch. c. 18. n. 43.

2. Respondeo secundo: quo ad alia Sacramenta, cum de iis neque in communi, neque speciatim determinata sit pœna, puniendum pœna arbitraria. Barb. loc. cit. citans Navar. conf. 3. de paroch. in novis. Ugol. ubi ante, &c. Porro pœna hæc infligenda habito respectu ad negligentiam parochi, & ad necessitatem Sacramenti & salutem animarum. Ugol. loc. cit.

Questio 427. Quæ sit obligatio parochi circa celebrationem missarum?

1. **R**espondeo primò: tenetur parochus diebus Dominicis & festis, quibus obligatur populus audire missam, celebrare. Barbof. de off. paroch. p. 1. c. 11. n. 3. & 6. Guttier. can. qq. l. 1. c. 30. n. 1. Dian. p. 2. tr. de celebrat. miss. resol. 26. Piafec. in pr. Episc. p. 2. c. 3. n. 20. Sylvius &c. apud Barbof. Extra verò tempus, quo populus non tenetur ex præcepto audire Sacrum, præscindendo à consuetudine (cui aliàs standum) & speciali statuto, non videntur obligari parochi ad sacrificandum. Barbof. loc. cit. n. 6. citans Fagund. in 5. præcept. Eccl. p. 1. l. 3. c. 15. num. 8. contra Azor. Suar. Sot. censentes teneri parochum celebrare frequentius, quam populus missam audire. Sed neque ita tenetur celebrare per seipsum, quin possit id facere per alios ex justa causa. Piafec. Dian. ubi ante. Villalob. in sum. p. 2. tr. 8. d. 14. n. 5. &c. apud Barb. cit. n. 6. modò id passim non faciat, & ad longum tempus. Possev. de off. curati. c. 2. n. 5.

2. Secundo: tenetur celebrare dicto tempore in propria Ecclesia, & non in alia. Barbof. loc. cit. n. 3. referens plures hac de re S. Congreg. declarationes, quibus abrogantur consuetudines, vi quarum solerent parochi relicta parochiali Ecclesia sine missa cum toto populo certis festis ad alias Ecclesias, ubi festa solemnizabantur, accedere, ibidemque celebrare.

3. Tertiò: non tenetur die Nativitatis Domini legere 3. missas, sed satisfacit celebrando unam. Nav. conf. 1. de celeb. miss. n. 2. Ugol. de off. Episc. c. 16. n. 5. Dian. p. 4. tr. 4. resol. 236. & alii apud Barbof. n. 8. contra Trull. in expos. decal. l. 3. c. 1. n. 5. & Garc. in sum. mor. tr. 5. diffuult. 2. du. 5. n. 2. censentes, teneri parochum legere 3. missas, ne fideles debitis suffragiis defraudet & devotione, quâ multi vellent ea die 3. missas audire.

4. Quartò: non tenetur parochus ad applicationem sacrificii pro suis subditis singulis diebus festis; cum obligatio ad celebrandum, & obligatio ad applicandum sint diversæ, & non debeantur proventus pastorales præcisè, ut celebret ad intentionem populi; sed potius ratione officii pastoralis. Nav. in man. c. 25. n. 92. Valq. p. 3. d. 234. a. 6. c. 6. Suar. tom. 3. d. 86. f. 1. Dian. p. 1. tr. 14. resol. 26. Possev. loc. cit. n. 4. Barb. n. 10. qui tamen motus auctoritate Trid. sess. 23. c. 1. bic. & de pot. Episc. alleg. 23. n. 23. censet, teneri parochum missæ sacrificium applicare ovis suis juxta boni viri arbitrium, seclusà consuetudine, aut aliqua synodali

constitutione vel pacto, sufficere, istam applicationem fieri diebus sollempnibus, censent Vasq. Suar. Nav. *ll. cit.* Filiuc. *tr. 5. c. 6. n. 174.* Laym. *Theol. mor. tr. 5. c. 4. n. 3.* Garc. *loc. cit. diff. 3. dub. 6. n. 7.* Licet autem parochus non teneatur ad applicationem sacrificii pro populo singulis diebus festis, sed maneat ea illi libera, non posse tamen etiam illum (vel etiam alium Capellanum) pro ea missa, ad quam dicendam alicubi quis obligatus est, etiam citra astrictionem intentionis seu applicationis, recipere eleemosynam, censet Barbof. *loc. cit. n. 11.* citans Gavant. *in comment. ad rubric. missal. tom. 1. p. 3. tit. 12. n. 5.* & S. Congreg. declarat. *in decreto de celebr. miss. emanato de mandato Urban. VIII. cuius hæc sunt verba: Congregatio die 1. Sept. An. 1629. respondit; quibus diebus parochi tenentur missam celebrare, non posse manuales eleemosynas recipere. Contrarium nihilominus tenentibus apud Barbof. loc. cit. Ludovic. à S. Cruce. Dian. Turrian. &c. item contra Alphons. de Leon. de Jubilæo. p. c. 20. n. 27. Fraxinell. de oblig. Sacerd. s. 4. concl. 4. §. 8. &c. tenentes, quòd quando constitutum seu relictum est stipendium, non pro applicatione sacrificii, sed solum pro cultu Ecclesiæ & commoditate populi, ut is ibi possit audire sacrum vel communicare, posse Sacerdotem eleemosynam accipere pro ejusdem sacrificii applicatione danti facienda. Secus si constituentes tali sacerdoti certum stipendium voluerint quoque applicationem sacrificii.*

Questio 428. Quæ sit obligatio parochi assistendi infirmis & moribundis?

Resp. primò: teneri illum, ubi necesse est, ad visitandos infirmos accedere, eosq; opportunis remediis juvare, habendo in promptu argumenta ad animam consolandum, excitandumq; ad res divinas & æternas congrua, Barb. *de off. par. p. 1. c. 8. n. 27.* Secundò magnum & necessariu esse ministerium, majorémque ei incumbere obligationem assistendi ægro incipienti agonizare, & ferendi opem opportunam in eo periculoso momento, Barbof. *n. 28.* citans Homobon. *in resp. qq. mor. p. 1. resp. 29.* Non tamen teneri parochum sub mortali assistere infirmo, qui Sacramenta recepit, censet Barbof. *n. 29* ex Machado *in perfecto Confessar. l. 4. p. 2. tr. 2. docum. 23. n. 1.* qui citat etiam Possevin. *de off. curati. c. 13. n. 13.* Quòd si tamen infirmus fuerit impenitens, tenetur ei assistere usque ad reductionem. Barbof. *n. 30.* ex eodem Machad. & Possevin. *nu. 14.* Ac demum non teneri sub mortali infirmum inducere, ut testamentum conficiat. Barb. *loc. c. n. 34.*

Questio 429. Quæ sit obligatio parochi prædicandi verbum Dei?

Respondeo, teneri pastores & animarum curatores oves suas pascere prædicatione verbi Dei. Atque hinc id ipsum toties inculcat & injungit, additis etiam pœnis Trident. *sess. 5. c. 1. sess. 22. c. 8. sess. 23. c. 1. sess. 24. c. 7. &c.* ita ut, qui raro vel nunquam concionem habent ad populum, peccent mortaliter, etiam abstrahendo à gravi necessitate populi. Toties verò peccent graviter contra divinum præceptum, quoties populus graviter egebit prædicatione. Barbof. *de off. parochi. c. 14. n. 8.* Porro tempus, quo omittendo prædicationem, peccabit aliàs mortaliter Trull. *in exposit. decal. l. 3. c. 1. du. 4. n. 14.* ex Bonacin. apud Barbof. *loc. cit.* censet esse duorum vel trium mensium, etiam discontinuorum, Supponere videtur id ipsum Trid. nimi-

rum spatium trium mensium esse notabile in ordine ad gravem culpam, dum *sess. 5. c. 2.* decernit, parochos, si ab Episcopo moniti trium mensium spatio hac in parte non satisfecerint muneri suo, cogendos esse per censuras aliasque pœnas, cum censuræ Ecclesiasticæ non nisi graviter peccantibus imponi soleant. Barbof. *loc. cit. nu. 8.* Porro licet Tridentinum parochis munus prædicationis verbi Dei injunxerit, & quasi proprium illorum munus fecerit, ita ut nec ab Episcopis in hoc impediti possint, ut declaravit S. Congr. ejusdem Concil. *ad c. 2. sess. 5.* his verbis: *Sturatores animarum per se velint munus prædicationis obire, non debent impediti:* possunt nihilominus per alios officio suo satisfacere, ut colligitur satis ex Trid. *sess. 24. c. 4. Toler. l. 5. c. 5. n. 9.* Trull. *loc. cit. l. 4. c. 1. du. 8. num. 12.* apud Barbof. *loc. cit. nu. 5. & 6.* qui tamen *num. 9.* subjungit, putare se, parochum officio suo non satisfacere, quo ad Deum, prædicationes totius anni aliis committentem, etiam, dum non defunt prædicatores docentes ea, quæ populus scire tenetur, uti nec satisfaceret, si totam curam Vicario committeret, nisi ex consuetudine immemorabili excusaretur. Unde si vellet habere Vicarium, potest eum habere in coadjutore, non tamen, ut is per se ipsum totum onus exerceat, ut bene docent Cajet. *2. 2. q. 185. a. 5. Sor. de just. l. 10. q. 3. a. 1. Henriq. in sum. tit. de indulg. c. 28. §. 1.*

Questio 430. Quæ sit obligatio parochi ad docendum pueros ac rudes doctrinam Christianam?

Respondeo: teneri parochos aliòsque curatos per se vel alios idoneos, si legitime impediti sint, diebus saltem Dominicis & festis fidei rudimenta ceteramque doctrinam Christianam docere rudes & pueros, juxta quod mandat Trid. *sess. 24. c. 4. & sess. 5. c. 2.* Vide de hoc Zerol. *in pr. Episc. p. 1. v. doctrina Christiana.* Ugol. *de off. Episc. c. 16. §. 4. num. 1.* Possevin. *de off. curati. c. 4. de doctrina Christi. &c.* spectat siquidem id ipsum ad officium parochi. Fusc. *de visitat. l. 1. c. 4. n. 17.* Riccius *in decis. Archiep. Neapol. p. 1. decis. 22. n. 2.* Atque ita peccabit parochus mortaliter, ubi nimium negligens fuerit in doctrina istiusmodi Christiana tradenda. Sa. *v. parochus. n. 2.* Fernand. *in Exam. Theol. mor. p. 4. c. 15. §. 5. nu. 7.* Poteritque Episcopus, dum ei constat de parochi hac in parte negligentia vel insufficientia, ex fructibus Ecclesiæ assignare alteri partem congruam, qui hoc munus loco parochi adimpleat. Piaséc. *p. 2. c. 3. n. 16.* Argumento Trid. *sess. 5. c. 2.* Item compellere ad hoc parochos per viam præcepti pœnalis, non tamen comminando pœnam peccati mortalis, ut Barbof. *de off. paroch. p. 1. c. 15. n. 3.* juxta rescriptum Sac. Congregat. ad Episcopum Bergomenf. de 22. Novemb. An. 1592. De cetero non teneri parochum quemlibet in particulari docere fidem, sed sufficere id facere in communi in propriis Ecclesiis ex Ledefma. *in sum. tom. 2. tr. 1. c. 3.* ait Barbof. *loc. cit. num. 1.*

Questio 431. Quæ sit obligatio parochi circa varias denunciations faciendas?

Respondeo: teneri illum inter missarum sollempnia, præsertim die Dominico facere denunciations quædam ex officio absque alia licentia aut jussione; ut sunt vigilia quorundam festorum,

aliquæ dies, quibus ex hebdomada ex præcepto Ecclesiæ, vel ex loci consuetudine, seu ex Ordinarii lege jejunandum est. Item dies festi, in quibus vacandum à servilibus. Trident. *sess. 23. & sess. 25. in decreto de delectu ciborum, jejuniis, & diebus festis.* Censetque Barb. *de offic. parochi. p. 1. c. 16. num. 1.* peccare parochum mortaliter, si in hoc deficiat; quia deficit in re gravi, cum ista sub peccato mortali populus teneatur scire. Item denunciationses matrimoniales, quas facere tenetur ex præcepto. Trident. *sess. 24. c. 1.* nec potest eas omittere, nisi timeretur matrimonium malitiosè impediendum post illas, sine Ordinarii dispensatione. Nav. *consil. 1. de claud. despons. Sanch. de matrim. l. 3. d. 7. num. 17.* Con. *de Sacram. 10. 2. d. 27. c. 53.* Barbof. *de off. paroch. p. 2. c. 21. n. 25. & c.* ita ut peccet graviter, si extra casus necessitatis (qualis est, dum instante morte accipienda in uxorem concubina ad satisfaciendum famæ, & filios legitimandos, vel nubendum viro æquali, qui aliter discedat, & voluntatem mutabit, dum interim non est tempus adeundi pro dispensatione Ordinarii. Sanch. *de matrim. l. 3. d. 10. n. 25.* Pont. *de imped. matrim. c. 26. §. 4.* Reginal. *l. 31. n. 224.* Henric. *in sum. l. 11. c. 5. §. 5.* Barbof. *loc. cit. n. 25.* & alii apud illum) dictas denunciationses omittat. Sanch. *loc. cit. d. 5. num. 6.* Pont. *de matrim. l. 5. c. 30. num. 3.* Riccius *in pr. fori Eccles. resol. 224. n. 2.* Barbof. *loc. cit. num. 26.* Con. *Regin. ll. cit. & c.* Incurrere etiam parochum ob copulatos absque denunciationibus præmissis triennalem suspensionem comminatam in *c. cum inhibitorio. de claud. despons.* (etfi de cetero Trident. hoc in casu nullam statuerit poenam. Barb. *loc. cit. num. 27.*) tenent Barb. *loc. cit.* Majol. *de irreg. l. 3. c. 25. n. 17.* Sanch. *l. 2. d. 48. num. 5.* Porrò qualiter, ubi & quando hæ denunciationses faciendæ, vide apud Barbof. *de off. paroch. à num. 16.* & Theologos morales passim.

2. Secundò, habere debent primò librum, in quo familias & personas subditorum, cum ætatis nota, & Sacramentorum, præsertim ad salutem necessariorum receptione, & alia hujusmodi describant, ut facilius exequantur id, quod mandat Tridentin. *sess. 22. c. 1.* nimirum ut oves suas noscant, non solum in genere, quo ad earum numerum, sed in specie familias singulas, & in individuo personas, earumque ætatem & qualitates ad ministrandum singulis opportunè, quæ ad singulorum salutem sunt necessaria. Barbof. *de off. paroch. c. 7. n. 1.* Præter hunc librum principalem,

2. Secundò, habere debent librum specialem, seu matriculam, in quo describantur omnes in ejus Ecclesia baptizati, cum nominibus parentum, si sint legitimi (dum infans est illegitimus, & parentes cognosci nolunt, scribitur; *Baptizavi N. filium parentum ignotorum*) & patrinorum, qui eos de Baptismo susceperunt, ac die, mense, anno. Barbof. *loc. cit. num. 2.* Possevin. *de off. curati. c. 8. num. 45.* Fusc. *de visitat. l. 2. c. 3. num. 24.* & c. juxta Trident. *sess. 24. c. 2.* quòd si domi baptizatus, dein allatus ad exorcismum, & reliqua sacramentalia perficienda, abscribenda sunt eorum nomina, qui tantum ad exorcismum eum tenuerunt. Hujus annotationis formulas vide apud Barbof. *loc. cit.* Porrò hic liber Baptismi per Parochum descriptus probat Baptismum & ætatem. Mandof. *ad reg. 18. cancel. q. 10. nu. 1.* Menoch. *de præsump. l. 1. præsump. 51. num. 53.* Riccius *in pr. fori Eccles. decis. 249.* Malcard. *conclus. 673. num. 1.* Genoa. *de scriptur. privat. l. 5. cit. de libris plebanor. q. 1. c. 1. n. 9.* & alii apud Barbof. *loc. cit. num. 4.* Item probat Originem. Genoa. *loc. cit. q. 3.* Rebuff. *de pacif. poss. num. 217.* Piacel. *in pr. Episc. p. 1. c. 1. num. 9.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 9. §. 1. num. 112.* Barbof. *num. 5.* Item probat impedimentum cognationis spiritualis. Barbof. *loc. cit.*

denunciare promovendos ad majores Ordines, ut si fortè impedimentum canonicum lateat, id referatur ad parochum, ab eodem referendum Episcopo; circa quod observanda parochi, quæ habentur in Trident. *sess. 23. c. 5.* Videri etiam potest hujus rei praxis, ut & impedimenta canonica compendio enumerata apud Barbof. *loc. cit. à num. 21.*

3. Tertiò, sunt & adhuc aliæ denunciationses, quas sine jussione & licentia facere potest, non tamen tenetur parochus, v.g. rerum perditarum, inventarum. Item postulationes precum pro hac vel illa necessitate hujus, vel illius in particulari personæ id rogantis; modò nimia denunciatio similitium non reddat officium contemptibile, de quo prudens arbitrabitur. Barbof. *loc. cit. n. 1.*

Quæstio 437. Qua sit obligatio parochi ad faciendas varias descriptiones & annotationes in libris specialibus ad hoc deputatis?

1. **R**espondeo: habere debent primò librum, in quo familias & personas subditorum, cum ætatis nota, & Sacramentorum, præsertim ad salutem necessariorum receptione, & alia hujusmodi describant, ut facilius exequantur id, quod mandat Tridentin. *sess. 22. c. 1.* nimirum ut oves suas noscant, non solum in genere, quo ad earum numerum, sed in specie familias singulas, & in individuo personas, earumque ætatem & qualitates ad ministrandum singulis opportunè, quæ ad singulorum salutem sunt necessaria. Barbof. *de off. paroch. c. 7. n. 1.* Præter hunc librum principalem,

2. Secundò, habere debent librum specialem, seu matriculam, in quo describantur omnes in ejus Ecclesia baptizati, cum nominibus parentum, si sint legitimi (dum infans est illegitimus, & parentes cognosci nolunt, scribitur; *Baptizavi N. filium parentum ignotorum*) & patrinorum, qui eos de Baptismo susceperunt, ac die, mense, anno. Barbof. *loc. cit. num. 2.* Possevin. *de off. curati. c. 8. num. 45.* Fusc. *de visitat. l. 2. c. 3. num. 24.* & c. juxta Trident. *sess. 24. c. 2.* quòd si domi baptizatus, dein allatus ad exorcismum, & reliqua sacramentalia perficienda, abscribenda sunt eorum nomina, qui tantum ad exorcismum eum tenuerunt. Hujus annotationis formulas vide apud Barbof. *loc. cit.* Porrò hic liber Baptismi per Parochum descriptus probat Baptismum & ætatem. Mandof. *ad reg. 18. cancel. q. 10. nu. 1.* Menoch. *de præsump. l. 1. præsump. 51. num. 53.* Riccius *in pr. fori Eccles. decis. 249.* Malcard. *conclus. 673. num. 1.* Genoa. *de scriptur. privat. l. 5. cit. de libris plebanor. q. 1. c. 1. n. 9.* & alii apud Barbof. *loc. cit. num. 4.* Item probat Originem. Genoa. *loc. cit. q. 3.* Rebuff. *de pacif. poss. num. 217.* Piacel. *in pr. Episc. p. 1. c. 1. num. 9.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 9. §. 1. num. 112.* Barbof. *num. 5.* Item probat impedimentum cognationis spiritualis. Barbof. *loc. cit.*

3. Tertiò librum, in quo describuntur nomina eorum, qui matrimonium contrahunt in ejus parochia, adscriptis nominibus testium, & loci, in quo contractus hic matrimonii celebratus. Trident. *sess. 24. c. 1.* Fusc. *loc. cit. n. 26.* Possev. *c. 6. n. 44.* Genoa. *loc. cit. q. 6.* Pont. *de imped. matrim. c. 26. §. 2.* Barbof. *num. 6. & c.* Teneri ad hoc parochum sub mortali, cum hoc ipsum spectet ad solennitate Sacramenti, ut Barbof. *loc. cit. num. 8.* propter finem necessarium vitandi lites, præstandique fidem

de

de matrimonio contracto, dum dubietas aliqua circa illud contingeret, censent Sanch. *de matrim.* l. 3. d. 15. n. 22. Regin. l. 31. n. 242. Possév. c. 12. n. 44. Pont. l. cit. &c. apud Barb. cit. n. 8. Probatur autem ex hoc libro, etiam mortuis testibus absque aliis probationibus plene matrimonium. Mascard. *de probat. concl.* 672. n. 18. Riccius *resol.* 318. Sanch. *loc. cit.* Barb. n. 10. & alii plures apud illum. Formulas servandas in hac descriptione, vide apud eundem Barb. n. 9.

4. Quartò, librum, in quo describuntur nomina mortuorum illorum, qui in parochia illa sepulti fuerint; cujus descriptionis formulam vide apud Barb. *loc. cit.* nu. 11. Ex hoc libro probatur mors & sepultura. Barb. n. 12. Menoch. l. cit. n. 53. Genoa. l. cit. q. 2. Fusé, *de visitat.* l. 2. c. 3. nu. 28. etiam ad effectum reservationis. Buratt. *decis.* 11. n. 2. &c. apud Barb. Parocho enim deponenti de pertinentiis ad suum officium creditur. Menoch. *de arb. casu* 99. n. 3. Surdus *decis.* 70. n. 13. Gratian. *discep. forens. tom.* 4. c. 653. n. 60. Barb. n. 7. & in specie creditur illi annotanti mortem parochiani, quia ad illum & opus sepeliendi defunctos suæ parochiæ, & hujusmodi annotatio spectat. Mascard. *de probation. concl.* 673. num. 13. Cravet. *de antiq. temp.* p. 1. §. videmus. Genoa. l. cit. n. 1. Barb. n. 15.

5. Quintò, librum, in quo scribantur nomina confirmatorum, patrumque & matrum, patrinarum & matricularum, nomen Episcopi confirmantis, dies, mensis, annus, Ecclesia, in qua data confirmatio. Ac præcipue opus est tali libro in oppidis, ad quæ Episcopus confirmaturus accedit, non habens secum Notarium scribentem: secus in civitatibus, cum ibi confirmatio detur in cathedrali, & ibi notentur confirmati. Possév. *de off. curati.* c. 12. n. 43. Barbof. l. cit. n. 16. ubi & formulam hujus descriptionis ponit.

6. Præter dictos 5. libros, quos parochi ex debito officii facere tenentur, & penes se habere, in aliis nonnulla annotare solent, quæ Ecclesiæ & parochianis necessaria videntur, v. g. hunc vel illum fuisse excommunicatum. Barb. n. 22. probatque hæc scriptura. Genoa. *loc. cit.* q. 4. in fine. Mascard. l. cit. n. 12. vel hæc aut illa bona spectare ad dominium suæ Ecclesiæ, probatque etiam hæc annotatio, nisi sit contra tertium; quia tunc solum præsumptionem & indicium facit. Masc. *num.* 7. Genoa & Barb. *ll. cit.*

7. Porro prædictis illis libris, maxime illis 5. bonam custodiam adhibere tenetur parochus, ne dum possunt ad aliorum manus facile pervenire, falsentur, vel corrumpantur. Et ubicumque requisitus fuerit, tenetur de illis fidem necessariam facere, accipiendo pro mercede, si quid & quod in eo loco solitum est dari, aliàs gratis. Barb. l. cit. n. 19. Fides autem, ut in judicio probet, est necessario faciendâ cum formali transcriptione partitæ de verbo ad verbum sicut jacet; ita ut aliter facta fides, seu attestatio parochi, quibuscumque verbis concepta non probet, prout nec probat, si extracta sit lite pendente in Rota sine citatione & recognitione, quæ tamen necessaria non est, si tempore productionis non fuerit de hoc oppositum, cum Judex parte non opponente, possit adhibere fidem scripturis etiam informibus, cum possint quandoque recognosci. Barb. n. 21. & seq. allegans plures pro singulis articulis Rotæ *decis.* & pro ultimo citans quoque Puteum *decis.* 405. & Decium in *Auth. si quis in aliquo.* Demum non sunt hujusmodi libri per Episcopum

de parochorum potestate extrahendi, sed penes illos conservari debent, modo tamen, si necessarium fuerit, copia pro illorum conservatione detur. Barb. n. 20. juxta rescriptum S. Congr. præpositæ negotiis Episc. & Regular. de die 3. Jun. 1604.

Questio 433. Que sit obligatio parochi circa reparationem Ecclesiæ, & domus parochialis?

1. **R** Esp. primò: ubi certa portio reddituum ad fabricam deputata non est, aut ea sufficiens non est ad reparationem Ecclesiæ parochialis, ejusque facta tuta servanda, teneri Rectorem, qui decimis aut Ecclesiæ istius redditibus aliis gaudet pro eorum rata ad dictam reparationem contribuere c. de his, de Ecclesiis edificandis, ubi ait Pontifex: De his, qui Ecclesias parochiales habent, duximus respondendum, quòd ad reparationem & institutionem Ecclesiarum cogi debent, cum opus fuerit, de bonis, quæ sunt ipsius Ecclesiæ, si eis super sint conferre, ut eorum exemplo ceteri imitentur. Quod rescriptum innovavit Tirid. *sess.* 21. c. 7. Paril. *de resign.* l. 3. q. 15. n. 1. Riccius in *pr. aurea resol.* 476. n. 4. Surdus *conf.* 62. n. 1. Barbof. *de off. paroch.* c. 13. num. 2. Azor. p. 2. c. 9. q. 10. ubi, quòd Rector & alii, qui in Ecclesiâ beneficia habent, ad ejus reparationem contribuere debeant, quando ea ad id nullos vel non sufficientes redditus habet. Item quòd qui percipiunt reddituum quartam partem, quæ olim per canones fabricæ erat deputata, eam solvere debeant, ut reparetur Ecclesia, qua reparatâ, ad eosdem ea quarta portio proventuum redibit: & quòd si dicta pars ad reparationem non sufficiat, compellendi sunt in ea beneficiati, dum detractis necessariis aliquid illis superest. Sic itaque tenebuntur quoque ad reparationem Ecclesiæ, deducto prius necessario ad sustentationem (secus enim est de necessario ad tuendum statum, cum beneficiorum fructus non sint ad fovendos augendosve mundanos titulos, sed ad alendos pauperes, & cultum divinum promovendum concessi. Riccius in *Decis. Curia Neapol.* p. 3. *decis.* 293. Comitol. *paulò post citand.* Barbof. l. cit. n. 5.) commendatarii perpetui, Sarmiento *de redditib. Eccl.* p. 2. mon. 8. n. 3. Comitol. *respons. mor.* l. 1. q. 82. *concl.* 3. Salgado. *de potest. regia tom.* 1. p. 3. c. 5. n. 16. &c. apud Barb. l. cit. n. 4. Quòd si tamen alicubi est confuetudo recepta, ut laici suis impensis Ecclesiam reparent, ea servari debet, quia ibi Sacramenta recipiunt, & divina audiunt. Azor. *loc. cit.* imò ad eam servandam compellendi. Azor. *ibid.* De cetero si parochus non habet ad Ecclesia tot redditus, quibus prestare possit talem reparationem, tunc in illius defectum tenebuntur contribuere parochiani. Abb. p. 1. *conf.* 70. *de par.* Lamb. *de jurep.* l. 3. q. 7. a. 2. Ricc. *cit. resol.* 336. n. 8. & *resol.* 349. Barb. n. 7. Item etiam si parochiani sint nobiles & exempti, cum hoc sit opus publicum, & communem utilitatem concernens. Avendan. *de exeq. mand.* l. 2. c. 14. n. 19. Ricc. in *decis. Curia Neap.* *decis.* 14. n. 4. p. 4. Barb. l. cit. n. 9. & *de off. Ep.* alleg. 64. n. 7. p. 3. Quin & ad hoc cogendi, quacumque appellatione non obstante. Gonz. *ad reg. 8. gl. 9. n.* 218. Barb. *loc. cit.* A fortiori autem in dicto casu tenebuntur ad hoc patroni, dum Ecclesia est juris patronatus cum percipiât emolumentum ab hoc jure patronatus consistens in præsentatione, præstatione alimenti ab ipsa Ecclesia in necessitate, & honorantia primi loci in processionibus & sessionibus. Bellef. *disquis. cler.* p. 1. *tir. de cler. debitore* §. 14. n. 10. Barb. l. cit. n. 8.

Sed

Sed neque parochiani possunt usui Ecclesie cedere, & recedere ab Ecclesia, uti nec ipse parochus renunciare beneficio, ut evitent onera reparandi Ecclesiam. Barb. *loc. cit. num. 10.* Bellet. *loc. cit. n. 7.* Lambert. *loc. cit. a. 2. n. 7.* Gregor. Lopez. *l. 11. tit. 10. p. 1.* Quod si verò etiam parochiani sunt pauperes, nec reficere possunt Ecclesiam parochialem, Barbos. *num. 11.* Velasc. *consult. 179. num. 22.* Ricc. *in pr. fori Eccl. p. 4. resol. 348.* docent, servandam esse dispositionem Trid. *sess. 21. c. 7.* sic statuentis: quòd si nimia egestate laborent, ad matrices, seu viciniores Ecclesias transferantur, cum facultate tam dictas parochiales, quàm alias Ecclesias dirutas in profanos usus non fordidos, erecta tamen ibi cruce, convertendi.

2. Respondeo, quod dictum de reparatione Ecclesiarum parochialium, idem omnino dicen-

dum de domibus, id est, habitationibus parochialibus, juxta Declarat. Sac. Congregat. *ad c. 7. sess. 21. Trid.* Barbos. *loc. cit. n. 12.*

Cetera beneficiatorum onera tam curata quàm simplicia beneficia habentibus communia hinc præterimus. Vel enim de iis jam factis actum in antecedentibus, qualis obligatio suscipiendi Ordines sacros, vel de jure communi, vel ex statuto speciali, aut institutione fundatoris beneficio annexos, item onus legendi hebdomadatim in certo numero certòq; loco tot vel tot missas Capellania alterive beneficio impositum; vel talia sunt, quæ potiore jure sibi vindicat Theologia moralis, qualis est obligatio quotidie recitandi horas canonicas beneficiatis omnibus communis, &c.

* * *

CAPUT SECUNDUM.

DE POTESTATE, IVRIBVS, AC EMOLVMENTIS BENEFICIATORVM.

PARAGRAPHVS I.

De potestate parochorum, jurisdictione, ac præcedentia.

Questio 434. Quid possit & non possit parochus, quo ad ministrandum Sacramentum penitentia?

Respondeo primò: Parochus, (qui quæ talis jurisdictionem ordinariam in foro penitentia habet in omnes parochia suæ fideles. Laym. *Theol. mor. l. 5. tit. 6. c. 10. nu. 3.* Nav. *in c. placuit 8. d. 6. de penit. num. 12.* cum communi; quo ad hoc lege approbatus absque alia desuper ei facienda per Ordinarium licentia seu approbatione, ut colligitur ex verbis illis Trident. *sess. 23. c. 5. nisi aut parochiale beneficium.* &c. Barbos. *de paroch. c. 19. num. 1.*) potest administrare Sacramentum penitentia, etiam extra parochiam suam, & extra Diocesim, & ubiq; locorù subditis seu parochianis suis. Barbos. *loc. cit.* citans Sanch. *de matrim. l. 3. d. 19. num. 8.* Nav. *in man. c. 27. nu. 255.* Covar. *pract. qq. c. 11. num. 4.* Azor. *p. 2. c. 12. q. 11.* cum functio hæc non sit jurisdictionis externæ & contentiosæ, quæ fit cum cognitione causæ in foro exteriore. Azor. *loc. cit.*

2. Secundo potest parochus (quo nomine quo ad præsens punctum veniunt etiam Vicarii perpetui parochiarum. Henriq. *l. 7. de indulg. c. 12. n. 2.* Item parochi superiores, qui jurisdictionem ordinariam in secularibus habent. Mendo *in Elucidat. Bullæ cruciat. d. 22. c. 2. n. 29.*) hoc Sacramentum administrare extra parochiam & diocesim suam, & ubiq; terrarum non parochiano suo, absque eo,

quòd egeat ad hoc novâ, aut alterius Ordinarii approbatione (modò tamen cõferatur ei ad hoc jurisdictione ulterior, utpote diversum quid ab approbatione, & non minùs quàm illa ad valorem absolutionis necessaria; nimirum ab alio parochi respectu suæ parochiæ, vel ab alio Episcopo respectu suæ diocesis, vel à pontifice respectu omnium fidelium, cum eam per collationem beneficii parochialis non acceperit, nisi in suos parochianos) Mendo *loc. cit. num. 26.* citans Suar. *in 3. p. d. 28. f. 4. n. 18.* Ochagaviam *de Sacram. tr. 2. q. 40. nu. 3.* & alios, contra Garc. *de benef. p. 5. c. 8. num. 87.* Laym. *loc. pauld post citand.* & alios plures apud Eundem (non tamen contrarius videtur Barbos. *loc. cit. & num. 3.* & de potest. Episc. p. 2. alleg. 25. n. 8. & quos citat. Squillant. *de privileg. Cleric. c. 1. n. 73.* Piaces. *in pr. Episc. p. 2. c. 1. num. 10.* dum dicunt parochum in sola sua parochia, & non per totâ diocesim posse confessiones audire, subintelligere namq; videntur ex defectu jurisdictionis, & non ex defectu approbationis) per collationem enim beneficii parochialis parochus constitutus est minister publicus Ecclesiæ, & ab illa approbatus (secus est in illis, qui citra parochiale beneficium approbantur, etiam pro tota aliqua Diocesi, nimirum per hoc non efficiuntur ministri publici Ecclesiæ, nec habent conditionem à Trident. requisitam. Mendo *loc. cit. nu. 28.* de quo Tridentinum indefinite loquitur; asserendo nimirum absolute, quòd habens beneficium parochiale audire possit confessiones, in hoc quo ad parochos nullatenus jus antiquum, vi cuius ubiq; audire poterant confessiones, restringens. Atque hinc est recepta consuetudo, ut in confinio duarum Diocesum parochi hujus Diocesis alios alterius Diocesis in subsidium audiendi confessiones in solennitatibus majoribus evocent, absque eo, quòd approbentur ab Ordinario ejus Diocesis, ad quam vocantur. Mendo *loc. cit. num. 26.* Ad quod tamen postremum dici potest

potest